

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

A6-0255/2008

13.6.2008

VERSLAG

over het Europees strategisch plan voor energietechnologie
(2008/2005(INI))

Commissie industrie, onderzoek en energie

Rapporteur: Jerzy Buzek

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	12
ADVIES VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, VOLKSGEZONDHEID EN VOEDSELVEILIGHEID	16
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE.....	20

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het Europees strategisch plan voor energietechnologie (2008/2005(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie "Een Europees strategisch plan voor energietechnologie (SET-plan): Naar een koolstofarme toekomst" (COM(2007)0723),
- gezien de volledige effectbeoordeling die de mededeling begeleidt (SEC(2007)1508),
- gezien de bij de mededeling behorende "Technologiekartaat" (SEC(2007) 1510) en "Capaciteitenkartaat" (SEC(2007)1511),
- gezien de mededeling van de Commissie "Naar 20-20 in 2020: Kansen voor klimaatverandering voor Europa" (COM(2008)0030),
- gezien de effectbeoordeling van het pakket toepassingsbepalingen voor de EU-doelstellingen inzake klimaatverandering en hernieuwbare energie voor 2020 (SEC(2008)0085),
- gezien de mededeling van de Commissie "Steun voor demonstratie in een vroeg stadium van duurzame elektriciteitsproductie met behulp van fossiele brandstoffen" (COM(2008)0013),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie "Steun voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen" (SEC(2008)0057),
- gezien de mededeling van de Commissie "Een energiebeleid voor Europa" (COM(2007)0001),
- gezien de mededeling van de Commissie "Economische hervormingen en concurrentievermogen: de belangrijkste boodschappen uit het verslag over het Europese concurrentievermogen 2006" (COM(2006)(0697),
- gezien het voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (COM(2008)0019),
- gezien het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten van de Gemeenschap te verbeteren en uit te breiden (COM(2008)0016),
- gezien het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van de Richtlijnen 85/337/EEG en 96/61/EG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG en 2006/12/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 (COM(2008)0018),

- gezien Besluit nr. 1982/2006/EG van 18 december 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013)¹,
- gezien Beschikking 2006/976/Euratom van 19 december 2006 van de Raad betreffende het specifiek programma tot uitvoering van het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) voor onderzoeks- en opleidingsactiviteiten inzake kernenergie (2007-2011)²,
- gezien Besluit nr. 1639/2006/EG van 24 oktober 2006 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (2007-2013)³,
- gezien het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Brandstofcellen en Waterstof (COM(2007)0571),
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 25 september 2007 over de routekaart voor hernieuwbare energie in Europa⁴,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 31 januari 2008 over het actieplan voor energie-efficiëntie: Het potentieel realiseren⁵,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 13 maart 2008 over het Wereldfonds voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie⁶,
- gezien zijn standpunt van 11 maart 2008 over het Europees Instituut voor innovatie en technologie⁷,
- gezien de conclusies van de voorzitter van de Europese Raad van 8 en 9 maart 2007 in Brussel,
- gezien de conclusies van de Raad Vervoer, Telecommunicatie en Energie van 28 februari 2008 over het Europees strategisch plan voor energietechnologie,
- gezien de conclusies van de voorzitter van de Europese Raad van 13 en 14 maart 2008 in Brussel,
- gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie industrie, onderzoek en energie en het advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (A6-0255/2008),

¹ PB L 412 van 30.12.06, blz. 1.

² PB L 400 van 30.12.06, blz. 404.

³ PB L 310 van 09.11.06, blz. 15.

⁴ Aangenomen teksten, P6_TA(2007)0406.

⁵ Aangenomen teksten, P6_TA(2008)0033.

⁶ Aangenomen teksten, P6_TA(2008)0096.

⁷ Aangenomen teksten, P6_TA(2008)0081.

- A. overwegende dat achtereenvolgende aankondigingen van het Parlement, de Raad en de Commissie benadrukken dat het tegenhouden van de klimaatverandering, het verbeteren van de continuïteit van de energievoorziening en van het concurrentievermogen van de Europese economie de doelstellingen van het Europees energie- en klimaatbeleid zijn,
- B. overwegende dat de dreiging door de klimaatverandering blijft toenemen en dat de COP14-besprekingen in Poznan en de COP15-besprekingen in Kopenhagen van cruciaal belang zijn voor het bereiken van een internationale overeenkomst over klimaatverandering ter vervanging van het regime uit het Protocol van Kyoto,
- C. overwegende dat het Stern-rapport over de economische aspecten van klimaatverandering erkent dat als er niets wordt ondernomen om de klimaatverandering te bestrijden de kosten veel hoger liggen dan als er wel actie wordt ondernomen,
- D. overwegende dat de afhankelijkheid van de EU van de invoer van fossiele brandstoffen tegen 2030 tot 65% van het totaal verbruik gestegen kan zijn,
- E. overwegende dat het de EU naar schatting van de Commissie tot 2020 70 mld EUR per jaar zal kosten om de doelstellingen op het gebied van de broeikasgasreductie en hernieuwbare energie te bereiken,
- F. overwegende dat verbetering van de energie-efficiëntie een van de maatregelen ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met de beste kosten-batenverhouding is,
- G. overwegende dat onderzoek en technologische ontwikkeling van fundamenteel belang zijn voor het realiseren van de doelstellingen van het Europees energiebeleid,
- H. overwegende dat betere synergie in het toekomstig Europees onderzoek naar energietechnologie duurzame economische groei alleen maar kan stimuleren en de comparatieve voordelen van de Europese economie en de werkgelegenheid kan helpen verbeteren, en vandaar ook de doelstellingen van de strategie van Lissabon kan helpen verwezenlijken en de klimaatverandering bestrijden,
- I. overwegende dat het zevende kaderprogramma (KP7) gedurende de zevenjarige programmeerperiode slechts 2,3 mld EUR uittrekt voor energieonderzoek,
- J. overwegende dat in de Europese Unie de investeringen van de private sector in onderzoek op het gebied van energietechnologieën zeer beperkt zijn in vergelijking met de inspanningen van onze concurrenten, en zelfs met die van andere Europese industrieën,
- K. overwegende dat de onderzoeksbudgetten voor openbaar en particulier energieonderzoek in de EU sedert de jaren tachtig aanzienlijk zijn gedaald en Europa bij een internationale vergelijking van innovatie-indicatoren op basis van het uitgavenniveau voor technologisch onderzoek slecht presteert,
- L. overwegende dat openbare interventie ten behoeve van nieuwe, minder vervuilende energietechnologieën noodzakelijk en gerechtvaardigd is, aangezien ze in eerste instantie duurder zijn dan die welke zij vervangen en het daardoor mogelijk is dat zij in hun eerste

fase van marktpenetratie noch handelsvoordelen op de korte termijn noch betere prijzen voor de consument met zich meebrengen,

Behoefte aan een strategisch plan voor energietechnologie

1. verwelkomt het Europees strategisch plan voor energietechnologie (SET-plan); is van mening dat een Europees beleid voor energietechnologie met een goede financiële onderbouwing van essentieel belang is om de EU-doelstellingen op het gebied van energie en klimaatverandering voor 2020 te bereiken;
2. benadrukt dat de EU haar doelstellingen op het gebied van broeikasgasreductie, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie tegen 2020 moet bereiken terwijl zij tegelijkertijd een concurrerende en duurzame economie moet behouden; is van mening dat de ontwikkeling en aanwending van innovatieve, goedkope en koolstofarme energietechnologieën, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie essentieel zijn om de kosten voor het verlagen van de emissies terug te dringen en nieuwe markten te creëren voor de industrie in de EU en een wereldwijde inzet voor de aanpak van de klimaatverandering te garanderen;
3. is van oordeel dat het voor realisering van die doelstellingen van essentieel belang is de kosten van groene energie te verlagen en innovatie in de energiesector te stimuleren; daartoe is het noodzakelijk de technologieoverdracht van de onderzoekscentra naar de bedrijven te verbeteren, de tijd die nodig is voor marktpenetratie te verkorten, een einde te maken aan de huidige inertie op het gebied van technologie en regelgeving en de interconnectiviteit van netwerken te verbeteren;
4. is van mening dat nieuwe technologieën, vooral technologieën op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, eveneens noodzakelijk zijn om de diversificatie van energiebronnen te vergemakkelijken, de energievraag te verminderen en om te voorzien in minder vervuilende en veiliger methoden voor het gebruik van eigen bronnen, ter ondersteuning van een continue energievoorziening; roept de Commissie op om een evaluatie te houden van de energiebronnen in de EU;
5. is van mening dat het SET-plan een ruime waaier aan activiteiten moet ondersteunen die het publiek debat over de voordelen van de verschillende keuzes voor nieuwe energietechnologieën stimuleren, meer in het bijzonder door middel van consumenteneducatie en voorlichtingscampagnes ;
6. is van mening dat goedkopere, effectievere koolstofarme technologieën kunnen bijdragen aan het bereiken van een nieuwe internationale overeenkomst over klimaatverandering ter vervanging van het regime uit het Protocol van Kyoto;

Coördinatie en strategische planning

7. benadrukt de noodzaak om de coördinatie van strategische energietechnologieën uit te breiden op diverse niveaus en bij verschillende partners; benadrukt eveneens de noodzaak om bureaucratische rompslomp te vermijden, eenvoud en helderheid te waarborgen en te zorgen voor brede deelname van alle potentiële partners bij het verbeteren van de coördinatie, bijvoorbeeld door middel van de Stuurgroep van de Europese Gemeenschap

en de Europese alliantie voor energieonderzoek, die open dient te staan voor alle Europese onderzoekscentra, ongeacht hun grootte of middelen;

8. verklaart zich voorstander van instelling van een stuurgroep op hoog niveau en een transparant en goed toegankelijk informatiesysteem over energietechnologie, vooral voor kleine en middelgrote ondernemingen; verzoekt de Commissie om het op de hoogte te houden van de instelling van de stuurgroep en haar werkzaamheden en de informatiestrategie;
9. merkt op dat gebruik kan worden gemaakt van de instrumenten die zijn ontwikkeld krachtens de kaderprogramma's (ERA-NET, NoE, ETP) ter ondersteuning van het Europees informatiesysteem voor energietechnologie;
10. benadrukt dat gecoördineerde samenwerking met de lidstaten van essentieel belang is om de gestelde doelen te verwezenlijken, de voordelen te maximaliseren en de kosten terug te dringen; is van mening dat communautaire instrumenten op nationaal niveau, zoals de structuurfondsen, de onderzoeks-, ontwikkelings- en innovatiecapaciteit op die terreinen kunnen vergroten;
11. benadrukt het cruciaal belang van het eveneens verbeteren van de coördinatie met derde landen, met inbegrip van de landen met ontwikkelde, zich ontwikkelende en opkomende economieën;
12. benadrukt de noodzaak tot sterkere internationale samenwerking om tot een samenhangende en gedifferentieerde strategie voor de industrielanden, ontwikkelingslanden en opkomende economieën te komen;
13. benadrukt dat de EU-onderzoekscapaciteit vergroot dient te worden en dat verder onderwijs en scholing essentieel is voor het leveren van genoeg gekwalificeerde mensen om de nieuwe technologiemogelijkheden die zich aandienen ten volle te kunnen benutten; is van mening dat in dit opzicht de specifieke KP7-programma's baat zouden kunnen hebben bij een geïntegreerde benadering;
14. vestigt de aandacht op het mogelijk risico van doublures en herhalingen van nieuwe initiatieven; roept de Commissie op om te overwegen hoe de nieuwe Europese industriële initiatieven (EII) passen in de bestaande programma's, met inbegrip van KP7 en meer in het bijzonder de Europese technologieplatforms, de gezamenlijke technologie-initiatieven waartoe is besloten krachtens KP7, het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie, en vooral in overeenstemming te brengen zijn met het Europees Instituut voor innovatie en technologie, en de kennis- en innovatiegemeenschappen (KIG) voor klimaatverandering en energie; roept de Commissie op om duidelijk te maken hoe de nieuwe Europese industriële initiatieven ondersteunend zullen werken voor de verschillende vormen van synergie tussen het nationaal en Europees niveau ;
15. herhaalt dat het SET-plan onderzoeks- en innovatiecapaciteit op Europese schaal dient op te bouwen; is het eens met de Commissie dat pan-Europese onderzoeksinfrastructuren een deel van de oplossing vormen; vraagt derhalve het Europees Strategieforum voor onderzoeksinfrastructuren (ESFRI) om de noodzaak van Europese

onderzoeksinfrastructuren op het gebied van innovatieve energietechnologieën zoals hernieuwbare energietechnologieën na te gaan;

16. is van mening dat de trans-Europese energienetwerken en vereenvoudigde vergunningprocedures in deze sector een fundamentele rol spelen in het strategisch energiebeleid van de EU;

Onderzoek en technologieoverdracht

17. benadrukt dat de noodzakelijke coördinatie moet worden uitgebreid naar de verschillende wetenschappelijke en technologische terreinen die, vanwege hun multidisciplinaire karakter, een rol spelen in het onderzoek en de ontwikkeling van energietechnologieën; benadrukt in dit verband de noodzaak onderzoek in basiswetenschappen zoals biologie, informatietechnologie, materiaalwetenschap en macrotechnologieën te stimuleren;
18. verzoekt de Commissie om de mogelijkheden voor de toepassing van energietechnologieën in de nieuwe lidstaten te overwegen en ondersteunende regels en procedures in te voeren op basis van het EU-beleid;
19. benadrukt de noodzaak om de technologieoverdracht van de onderzoekscentra naar de bedrijven te verbeteren; dringt erop aan dat het nieuwe Europese instituut voor innovatie en technologie op dit gebied een rol krijgt toebedeeld;
20. dringt erop aan dat de particuliere sector meer investeert in onderzoek en grotere risico's neemt, wat een eerste vereiste is als de EU in deze sector koploper wil worden;

Europese industriële initiatieven

21. is er vast van overtuigd dat er dringend meer ondersteuning nodig is voor de koolstofarme technologieën in de demonstratie- en commercialisatiefase voor nieuwe gedecentraliseerde hernieuwbare technologieën; verwelkomt dan ook de voorgestelde Europese industriële initiatieven; benadrukt echter de noodzaak om eveneens meer ondersteuning te bieden voor O&O in technologieën die nodig zijn op de langere termijn, met speciale nadruk op strategisch belangrijke technologieën, zoals zonne-energie technologieën die op de lange termijn kunnen leiden tot een energieonafhankelijk Europa;
22. is van mening dat de Europese industriële initiatieven gericht moeten zijn op gebieden die over het grootste potentieel beschikken om de doelstellingen van de EU op het gebied van klimaatverandering, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie op een duurzame basis te realiseren en voor lagere kosten en toepassing op de langere termijn;
23. vraagt om bij het vaststellen van prioriteiten onder de Europese industriële initiatieven in elk stadium van het productieproces rekening te houden met de levenscyclus en milieueffecten van de verschillende technologieën; vraagt om de mogelijkheid te bezien om de technologieën naar ontwikkelingslanden over te brengen om de technologische kloof met die landen te verkleinen;

24. roept op tot betere overdracht van technologie met de industrielanden en onderlinge wetenschappelijke samenwerking voor de ontwikkeling van nieuwe energietechnologieën;
25. ondersteunt het voorstel dat Europese industriële initiatieven op verschillende manieren worden ontwikkeld om tegemoet te komen aan de eisen van de specifieke technologieën; is van mening dat een dergelijke flexibiliteit de ontwikkeling van strategische allianties tussen lidstaten, lokale en regionale overheden, onderzoekscentra en de particuliere sector voor het ontwikkelen van bepaalde technologieën mogelijk maakt; roept deze lichamen dringend op om samen te werken aan het ontwikkelen van gedetailleerde voorstellen voor Europese industriële initiatieven;
26. is een groot voorstander van de voorgestelde Europese industriële initiatieven op het gebied van wind- en zonne-energie, bio-energie, CO₂-opvang, -vervoer en -opslag, elektriciteitsnetten en kernsplijting;
27. verzoekt in het bijzonder om intensivering van het onderzoek op het gebied van biobrandstoffen, teneinde ervoor te zorgen dat het algehele milieueffect van de productie van dergelijke brandstoffen eenduidig positief is;
28. erkent het belang van de ontwikkeling van grootschalige conversie van biomassa naar gas voor de productie van waterstofbrandstof en vloeibare synthetische brandstoffen voor duurzame vervoerstechnologieën;
29. benadrukt dat de Europese industriële initiatieven inzake kernsplijting continuïteit mogelijk dienen te maken en ook het O&O-werk met betrekking tot derde en vierde generatie technologieën dienen te omvatten;
30. betreurt dat het SET-plan voorrang aan maatregelen geeft die op de aanbodzijde gericht zijn en onvoldoende aandacht voor maatregelen heeft die kunnen leiden tot minder vraag naar energie, zoals energiebesparing en -efficiëntie;
31. dringt erop aan dat energie-efficiëntie een prominentere plaats moet krijgen in het SET-plan, daar dat het gebied is met het grootste potentieel voor kostenefficiënte emissiereducties op de middellange termijn, vooral in de bouwsector, die goed is voor veertig procent van het totaal EU-energiegebruik; roept derhalve de Commissie op om technologieën voor energie-efficiëntie, met inbegrip van warmtekrachtkoppeling en polygeneratie, toe te voegen aan de werkerreinen in de Europese industriële initiatieven; steunt de opname van energie-efficiëntie als één van de prioriteiten van de Europese industriële initiatieven;
32. verzoekt de Commissie om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid tot uitbreiding van de voorgestelde Europese industriële initiatieven tot andere sectoren die mogelijkheden bieden om de uitstoot van broeikasgas aanmerkelijk te verlagen, zoals energieproductie door warmtekrachtkoppeling, waterstofproductie, innovatie in de bouw- en woningsector, efficiëntere verwarmings- en koelsystemen, betere energieopslag en distributie-infrastructuren, en onderlinge koppeling van netwerken;
33. is van mening dat de ontwikkeling van technologieën voor het opvangen en opslaan van koolstof (CCS) een rol zou kunnen spelen in het reduceren van de uitstoot van

broeikasgassen op de lange termijn, mits die technologieën efficiënt en veilig zijn; roept de Commissie op om twaalf volledig uitgebouwde CCS-demonstratieprojecten mogelijk te maken in haar Europese industriële initiatieven; merkt op dat ondersteuning voor schone kolentechnologieën, zoals conversie van steenkool naar gas, de inzet van CCS gemakkelijker en goedkoper zal maken, met de mogelijkheid om er in de toekomst een verplichting van te maken ;

34. wacht de voorgestelde mededeling van de Commissie af over de financiering van nieuwe koolstofarme en CCS-technologieën; betreurt dat de mededeling niet samen met het SET plan is gepubliceerd;
35. benadrukt dat het SET-plan niet moet worden gefinancierd door het opnieuw toewijzen van geld dat beschikbaar is gemaakt voor energie krachtens KP7 en het Europees Instituut voor innovatie en technologie;
36. is van mening, gezien de prioriteit voor klimaatverandering en energiekwesties, dat er aanzienlijke EU-middelen voor technologieën op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie nodig zijn moeten worden aangewend om de doelstellingen van de EU voor 2020 te helpen halen;
37. moedigt de Commissie aan om dringend te zorgen voor passende financiering en steun voor O&O, demonstratie en commercialisatie van nieuwe koolstofarme en koolstofvrije technologieën, zodat er vanaf 2009 ten minste 2 mld EUR per jaar van de EU-begroting wordt besteed aan steun voor dergelijke technologieën, los van KP7 en het Europees Instituut voor innovatie en technologie, en roept de Commissie eveneens op om voorstellen te doen voor extra middelen in de tussentijdse evaluatie van het financieel kader 2007-2013;
38. meent dat het van belang is om beter en ruimer gebruik te maken van zowel financiële als menselijke hulpbronnen om de ontwikkeling en aanwending van schone technologieën voor de toekomst te bespoedigen;
39. benadrukt de noodzaak tot uitbreiding van de onderzoekscapaciteit in de EU; roept dan ook op tot uitbreiding van de financieringsmiddelen voor personeelsontwikkeling en -opleiding in de energietechnologie; wenst ook betere coördinatie tussen de financiële instrumenten van de Gemeenschap en de lidstaten om opleiding en onderzoek te ondersteunen, vooral aan de hand van het zevende kaderprogramma;
40. ondersteunt in het licht van de noodzaak van meer complementariteit tussen de EU-fondsen de voorstellen in de mededeling van de Commissie "Concurrerende Europese regio's door onderzoek en innovatie"; verwelkomt dienaangaande de praktische handleiding van de Commissie voor het coördineren van EU-fondsen uit regionale, nationale, EU- en EIB-middelen op het gebied van O&O en innovatie; is het met de Commissie eens dat belanghebbenden beter dienen te worden geïnformeerd over artikel 54, lid 5, van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad over financiering uit twee verschillende Europese bronnen voor hetzelfde geheel van subsidieerbare uitgaven;
41. verzoekt de Commissie om bij haar presentatie van het financieringsplan duidelijk te maken waar de gemeenschappelijke Europese inspanningen een meerwaarde toevoegen in

de verschillende technologiesectoren, en de bevindingen met betrekking tot de duurzaamheid van de verschillende technologische ontwikkelingen nader uiteen te zetten;

42. erkent de noodzaak dat middelen moeten worden aangewend in partnerschap met de industrie, teneinde investeringen uit de particuliere sector te kunnen gebruiken voor nieuwe koolstofarme technologieën; benadrukt de noodzaak voor een heldere langetermijnvisie en financieel kader, ondersteund door financiële instellingen als de EIB, teneinde de partners in de particuliere sector voldoende zekerheid te bieden om te investeren; benadrukt de noodzaak om het MKB hierbij te betrekken, met name bij technologieën voor verspreide systemen voor energievoorziening;
43. wijst erop dat krachtens de voorgestelde herziening van de EU-regeling voor de emissiehandel (ETS) inkomsten uit veilingen een aanzienlijke middelenbron zouden kunnen vormen voor de financiering van de zekerstelling van de EU-energievoorziening waarbij tegelijkertijd haar doelstellingen op het gebied van klimaat, energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen worden verwezenlijkt;

o

o o

44. verzoekt zijn Voorzitter om deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, en de regeringen en parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

Er zijn nieuwe technologieën nodig

Op 23 januari 2008 heeft de Europese Commissie een aantal voorstellen gedaan, gericht op het bereiken van twee belangrijke doelstellingen die zijn overeengekomen tijdens de Europese Raad in 2007, namelijk:

- tegen 2020 moet de broeikasgasuitstoot in de EU met ten minste 20% verminderen;
- tegen 2020 moet 20% van het energieverbruik in de EU bestaan uit hernieuwbare energie.

Deze doelstellingen vertegenwoordigen een essentiële bijdrage aan de wereldwijde inspanningen om de klimaatverandering tegen te gaan. Na 2020, als we de EU-doelstelling (het beperken van de wereldwijde klimaatverandering tot 2 graden Celsius) willen behalen, moet tegen 2050 de broeikasgasuitstoot waarschijnlijk zijn gereduceerd met 60 tot 80%. De sleutel voor het bereiken van deze beperkingen is de introductie van een koolstofprijs via het systeem voor het verhandelen van emissies van de EU, een werkelijke doorbraak voor onze economie.

De EU moet deze doelstellingen halen op een manier die er voor zorgt dat de economie concurrerend blijft. De Commissie raamt de kosten voor het bereiken van de EU-doelstellingen op 0,45% van het BBP, of ongeveer 70 mld EUR per jaar, tegen 2020.

Naast de uitdaging van de klimaatverandering is er de uitdaging om de continue energievoorziening van de EU te behouden ondanks een toenemende afhankelijkheid van energie-invoer, die naar verwachting zal stijgen naar 65% in 2030. Alleen al de afhankelijkheid van ingevoerd gas stijgt waarschijnlijk naar 84% van de totale voorziening tegen 2030.

Als beide uitdagingen, milieu en energievoorziening, worden aangegaan, en als de EU-economie wereldwijd concurrerend moet blijven, zal de ontwikkeling en inzet van nieuwe energietechnologieën een essentiële rol moeten spelen:

- Allereerst zijn er nieuwe technologieën nodig om te waarborgen dat de EU kan voldoen aan de doelstellingen voor emissiereductie tegen de laagste kosten. Bovendien moet de EU, gezien het feit dat ze voorop loopt bij acties tegen klimaatverandering, zich richten op het gebruiken van deze positie door te waarborgen dat haar bedrijven toonaangevend zijn bij de ontwikkeling van nieuwe, goedkope koolstofarme technologieën en diensten. Zij die de "eerste stap" zetten, hebben goede stimulansen nodig om de huidige staat van gebruikte technologie te doorbreken.
- Ten tweede zijn nieuwe technologieën wereldwijd nodig. De EU, die ongeveer 14% van de wereldwijde broeikasgasemissies voor haar rekening neemt, kan de klimaatverandering niet alleen tegenhouden. De verwachte toename in emissies uit groei in grote, zich ontwikkelende landen als China en India, zijn reden tot ongerustheid. India bijvoorbeeld, zal naar verwachting zijn vraag naar energie tegen 2020 verdubbelen. Er moet nauw worden samengewerkt met deze landen om hen te helpen technologieën te ontwikkelen

die voldoen aan hun groeiverwachtingen maar tevens hun emissies tot een minimum beperken.

- Tot slot zijn nieuwe technologieën, zoals hernieuwbare energie en het opvangen en opslaan van koolstof (CSS), evenals de efficiëntie van energieopwekking en efficiëntiebesparingen bij eindgebruikers (met name besparingen bij de energie verbruikende industrie) belangrijk voor een continue energievoorziening, bijvoorbeeld door de EU te voorzien van nieuwe manieren om eigen energiebronnen te exploiteren zonder de emissies te laten stijgen. We moeten een veel duidelijker idee ontwikkelen over wat de eigen energiebronnen van de EU zijn, hoe ze beter kunnen worden geëxploiteerd met behulp van nieuwe technologieën.

Het huidig investeringsniveau in energietechnologieën is onvoldoende

Zoals duidelijk wordt uit het SET-plan, komt de EU op dit moment in het algemeen te kort met haar investeringen in nieuwe energietechnologieën, zowel in de publieke als in de particuliere sector. Sinds de jaren tachtig zijn de onderzoeksbegrotingen teruggelopen. In de onderzoeksbegrotingen van de EU zijn de uitdagingen van onze doelstellingen op de middellange en lange termijn onvoldoende meegenomen, en ze geven niet de prioriteit weer die de Commissie, Raad en het Parlement in herhaalde beleidsverklaringen hebben gegeven aan het tegengaan van de klimaatverandering.

Op dit moment besteedt de EU krachtens KP7 aan energieonderzoek slechts een fractie van wat de doelstellingen voor 2020 zullen kosten (2,3 mld EUR tegen een mogelijke 700 mld EUR). Het SET-plan kan niet worden uitgevoerd met het kleine bedrag dat krachtens KP7 beschikbaar is, of door eenvoudigweg vrijwillige bijdragen uit de industrie, lidstaten, lokale en regionale overheden en financiële instellingen te stimuleren. Als we willen dat deze lichamen meer middelen toezeggen, dan moeten we beginnen bij het toezeggen van meer middelen op EU-niveau.

Dit is dan ook een duidelijk argument voor een aanzienlijke toename van de steun voor energietechnologieën op EU-niveau. Een stijging van de begroting voor energieonderzoek, demonstratie en commercialisering met een extra 10 mld EUR tot het eind van het financieel vooruitzicht 2007-2013 lijkt gezien de omstandigheden een vrij bescheiden bijdrage te zijn.

Er ontbreekt met name geld in de demonstratie- en commercialisatiefase van nieuwe technologieën. Dit is vooral belangrijk voor de ontwikkeling van technologieën die nodig zijn voor de EU-doelstelling van 2020. Maar ook een stijging van de investering in onderzoek, belangrijk voor de ontwikkeling van technologieën voor 2030 en later, is naar alle waarschijnlijkheid nodig. Het is dus belangrijk om ook de financiering te verhogen van de energieprioriteiten in de kaderprogramma's.

Dit is dringend nodig. Bezien vanuit de doorlooptijd voor demonstratie en commercialisatie van nieuwe technologieën, is 2020 niet zo ver weg. Nieuwe investeringen zijn onmiddellijk nodig als ze binnen dit tijds kader van invloed moeten zijn, en als we onze energie-industrie en de hele EU-economie echt willen helpen.

Helaas loopt het EU-begrotingsproces niet gelijk met het SET-plan. Maar de Commissie zou

mogelijkheden moeten zoeken om extra middelen in te zetten. Ook de tussentijdse evaluatie biedt een belangrijke mogelijkheid om voorstellen te doen voor nieuwe financiering, en de Commissie zou dit moeten doen.

Dit hogere niveau van EU-financiering mag geen vervanging zijn van andere financiering uit de publieke of particuliere sector. Er moeten financieringsmechanismen worden ontworpen die particuliere en andere financieringsbronnen kunnen beïnvloeden en samenvoegen. EU-financiering zou ook samen moeten werken met "market pull"-instrumenten, zoals productnormen en de handel in emissierechten. Maar een hogere financiering op EU-niveau vergroot het vertrouwen van alle publieke overheden en de particuliere sector om samen te werken en te investeren.

De voorgestelde Europese industriële initiatieven zijn in dit opzicht een belangrijk voorstel. De Commissie heeft voorgesteld dat deze initiatieven verschillende vormen moeten krijgen, afhankelijk van de behoeften van hun bepaalde technologie/sector. Dit zou een "bottom up"proces moeten zijn, gestuurd door voorstellen vanuit de industrie, geïnteresseerde lidstaten, regionale en lokale overheden en/of onderzoekscentra, waarbij de mogelijkheid van EU-financiering als belangrijke katalysator kan fungeren. Op deze manier bieden zij de basis voor strategische allianties tussen deze lichamen, en een mechanisme waarbinnen financiële bijdragen kunnen worden samengevoegd en geconcentreerd.

Bestaande steun is versnipperd en heeft een betere coördinatie

Uit het SET-plan blijkt eveneens dat de bestaande steun versnipperd is, en beter moet worden gecoördineerd. De nieuwe Stuurgroep van lidstaten van de Europese Gemeenschap en een nieuwe Europese alliantie voor energieonderzoek van nationale onderzoeksinstituten zijn welkom. Het is eveneens van essentieel belang om te voorzien in nieuwe informatie over technologieontwikkeling en -capaciteit, teneinde te waarborgen dat alle partners volgens dezelfde aannames werken, met dezelfde prioriteiten. Dit is het eerste gebied van de kenniseconomie waar informatie en activiteiten op het gebied van O&O, demonstratie en commercialisatie op EU-niveau worden gecoördineerd. Het succes van deze coördinatie wordt in de grond gekoppeld aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijke EU-energiemarkt en een gemeenschappelijk EU-energiebeleid.

Het is van essentieel belang dat de nieuwe initiatieven die met het SET-plan worden gestart, de mate van versnippering verkleinen, in plaats van vergroten. Deze nieuwe initiatieven, zoals de Europese industriële initiatieven, moeten, voor zover mogelijk, nauwe banden vormen met de bestaande initiatieven (bijvoorbeeld in KP7) en doublures of herhalingen voorkomen.

Het is eveneens cruciaal dat door het SET-plan de samenwerking met derde landen wordt uitgebreid, en deze zich niet beperkt tot lidstaten. Klimaatverandering is een wereldwijde zaak en Europa kan hiervan profiteren door zich aan te sluiten bij belangrijke onderzoeksinspanningen die in andere landen worden uitgevoerd, met inbegrip van de VS. Bovendien, als de wereldwijde klimaatverandering moet worden tegengehouden, moeten technologieën worden ingezet waar ze het meeste effect hebben. CCS moet dan wellicht worden ingezet in China en India.

De noodzaak om trans-Europese energienetwerken te ontwikkelen is helder en duidelijk, en

behoeft geen verdere discussie.

Het is noodzakelijk om technologieprioriteiten zorgvuldig te overwegen

De Commissie heeft bij het aanwijzen van de technologieprioriteiten voor het SET-plan en voor de Europese industriële initiatieven terecht rekening gehouden met de strategische agenda die is vastgesteld in de Europese technologieplatforms. De rapporteur steunt deze keus aan technologieprioriteiten in grote lijnen. Maar er zijn enkele belangrijke gebieden waar het SET-plan meer nadruk op zou moeten leggen:

- Ten eerste, het feit dat men zich niet heeft gericht op efficiënte energieopwekking, samen met warmtekrachtkoppeling en polygeneratie, energiebesparing door eindgebruikers en industriële energie-efficiëntie, is het onderwerp van veel commentaar geweest. Het lijkt vreemd dat het gebied met het grootste kostenefficiënte potentieel niet is opgenomen in de lijst van Europese industriële initiatieven.
- Ten tweede, de koppeling tussen het SET-plan en de belangrijke EU-verplichting om 12 CSS-demonstratieprojecten (vlaggenschip) uit te voeren, is onduidelijk CSS is potentieel van essentieel belang, zowel voor de wereldwijde klimaatverandering als voor de exploitatie van de eigen energiebronnen van de EU. Het mogelijk maken van deze demonstratieprojecten is dan ook een zeer dringende noodzaak. Het lijkt logisch om deze demonstratieprojecten tot specifieke focus te maken van een Europees industrieel initiatief, met name in de overgang naar een koolstofarme economie bij gebruik van fossiele brandstoffen.
- Ten derde, er zou binnen het SET-plan meer nadruk moeten liggen op de acceptatie door het publiek. Als technologieën moeten worden ingezet, moeten ze door het publiek kunnen worden geaccepteerd. Dit is een kwestie die alle belangrijke toeleveringstechnologieën raakt, maar met name de nucleaire. De noodzaak van een betere informatieverstrekking en publieke betrokkenheid moet worden overwogen, zowel binnen de nieuwe overkoepelende Stuurgroep van de Europese Gemeenschap en de Europese alliantie voor energieonderzoek als binnen afzonderlijke Europese industriële initiatieven.

3.6.2008

ADVIES VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, VOLKSGEZONDHEID EN VOEDSELVEILIGHEID

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

inzake het Europees strategisch plan voor energietechnologie
(2008/2005(INI))

Rapporteur voor advies: Inés Ayala Sender

SUGGESTIES

De Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat de houding van de Europese Unie ten opzichte van de energiebronnen, hun beschikbaarheid en de wijze waarop ze gebruikt worden, vóór het midden van de 21e eeuw een radicale wijziging zal hebben ondergaan, en dat, indien zij deze verandering tegen aanvaardbare kosten voor de maatschappij tot een succes wil maken, zij zich zeer aanzienlijke inspanningen zal moeten getroosten in onderzoek, investering en productontwikkeling voor nieuwe energiebronnen en -technologieën, waarbij ze ook de nieuwe technologieën en hun mogelijkheden beter begrijpbaar voor de burger zal moeten proberen te maken,
- B. overwegende dat energietechnologie een fundamentele pijler van het Europees beleid inzake energie en klimaatverandering vormt en bijdraagt tot de oprichting van een gemeenschappelijke energiemarkt,
- C. overwegende dat verbetering van de energie-efficiëntie een van de maatregelen ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met de beste kosten-batenverhouding is,
- D. overwegende dat betere synergie in het toekomstig Europees onderzoek naar energietechnologie duurzame economische groei alleen maar kan stimuleren en de comparatieve voordelen van de Europese economie en de werkgelegenheid kan helpen verbeteren, en vandaar ook de doelstellingen van de strategie van Lissabon kan helpen verwezenlijken en de klimaatverandering bestrijden,
- E. overwegende dat publieke en privé-investeringen in onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten op het gebied van energietechnologie van wezenlijk belang zijn

maar dat er sinds de laatste oliecrisis in de EU duidelijk minder publiek en privé-kapitaal in energieonderzoek geïnvesteerd is,

1. verheugt zich over de mededeling van de Commissie en moedigt haar aan om zich nog meer in te spannen voor coördinatie van het onderzoek naar de energietechnologie in Europa ; verwelkomt in dat opzicht met grote tevredenheid het door de Commissie gepresenteerde Europees strategisch plan voor energietechnologie (SET-plan) en de raadplegingsprocedure met de belanghebbende partijen ;
2. betreurt dat het SET-plan voorrang aan maatregelen geeft die op de aanbodzijde gericht zijn en onvoldoende aandacht voor maatregelen heeft die kunnen leiden tot minder vraag naar energie, zoals energiebesparing en -efficiëntie;
3. staat positief tegenover de voorgestelde Europese industriële initiatieven, maar betreurt dat de Commissie geen duidelijke prioriteiten onder die initiatieven stelt; ziet haar mededeling over de financiering van het SET-plan gaarne tegemoet, en verzoekt ze om erop toe te zien dat de mededeling duidelijk op het waarborgen van adequate financiering gericht is en een integraal onderdeel vormt van de besprekingen inzake de evaluatie van de financiering van Europese beleidsinitiatieven, met onder meer een aandeel aan inkomsten uit emissierechten;
4. acht het noodzakelijk om hiërarchie in de initiatieven aan te brengen zodat men zich kan concentreren op de initiatieven waarvan aangetoond is dat zij op korte termijn tot vermindering van de uitstoot van broeikasgas kunnen leiden, gezien de doelstelling om tot 2020 de uitstoot met ten minste 20% te verminderen, zonder eventuele ondersteuningsmaatregelen voor andere technologieën te verwaarlozen die op lange termijn hetzelfde effect kunnen sorteren, zodat de doelstellingen voor 2050 verwezenlijkt worden;
5. vraagt om bij het vaststellen van prioriteiten onder de Europese industriële initiatieven in elk stadium van het productieproces rekening te houden met de levenscyclus en milieueffecten van de verschillende technologieën; vraagt om de mogelijkheid te bezien om de technologieën naar ontwikkelingslanden over te brengen om de technologische kloof met die landen te verkleinen;
6. roept op tot betere overdracht van technologie met de industrielanden en onderlinge wetenschappelijke samenwerking voor de ontwikkeling van nieuwe energietechnologieën;
7. meent dat energie-efficiëntie als zodanig niet aan bod komt in de mededeling, terwijl het er juist een veel belangrijker rol in zou moeten spelen, en moedigt de Commissie aan om van energie-efficiëntie een Europees industrieel initiatief te maken;
8. verzoekt de Commissie om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid tot uitbreiding van de voorgestelde Europese industriële initiatieven tot andere sectoren die mogelijkheden bieden om de uitstoot van broeikasgas aanmerkelijk te verlagen, zoals energieproductie door warmtekrachtkoppeling, waterstofproductie, innovatie in de bouw- en woningsector, efficiëntere verwarmings- en koelsystemen, betere energieopslag en distributie-infrastructuren, en onderlinge koppeling van netwerken;

9. verklaart zich voorstander van instelling van een stuurgroep op hoog niveau en een transparant en goed toegankelijk informatiesysteem over energietechnologie, vooral voor kleine en middelgrote ondernemingen; verzoekt de Commissie om het op de hoogte te houden van de instelling van de stuurgroep en haar werkzaamheden en de informatiestrategie;
10. verzoekt de Commissie om de Europese industriële initiatieven te ontwikkelen met inachtneming van de risico's voor milieuvervuiling en de volksgezondheid die het gebruik van bepaalde technologieën met zich meebrengt, vooral de mogelijke uitstoot van fijn stof, koolstoflekkage en de verwerking van nucleair afval; vraagt om de sociale partners in de discussie te betrekken met het oog op maatschappelijke aanvaarding van nieuwe energietechnologieën;
11. meent dat het van belang is om beter en ruimer gebruik te maken van zowel financiële als menselijke hulpbronnen om de ontwikkeling en aanwending van schone technologieën voor de toekomst te bespoedigen; vindt dat de lidstaten hun inspanningen moeten uitbreiden tot een niveau dat ten minste hun antwoord op de energiecrises van de jaren '80 evenaart;
12. benadrukt de noodzaak tot uitbreiding van de onderzoekscapaciteit in de EU; roept dan ook op tot uitbreiding van de financieringsmiddelen voor personeelsontwikkeling en -opleiding in de energietechnologie; wenst ook betere coördinatie tussen de financiële instrumenten van de Gemeenschap en de lidstaten om opleiding en onderzoek te ondersteunen, vooral aan de hand van het zevende kaderprogramma;
13. verzoekt de Commissie om de mogelijkheden voor de toepassing van energietechnologieën in de nieuwe lidstaten te overwegen en ondersteunende regels en procedures in te voeren op basis van het EU-beleid;
14. benadrukt de noodzaak tot sterkere internationale samenwerking om tot een samenhangende en gedifferentieerde strategie voor de industrielanden, ontwikkelingslanden en opkomende economieën te komen.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	3.6.2008
Uitslag eindstemming	+: 53 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Georgs Andrejevs, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Irena Belohorská, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Chris Davies, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Edite Estrela, Anne Ferreira, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Gyula Hegyi, Marie Anne Isler Béguin, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Peter Liese, Jules Maaten, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Péter Olajos, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Kathy Sinnott, María Sornosa Martínez, Antonios Trakatellis, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Anders Wijkman, Glenis Willmott
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Inés Ayala Sender, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Bairbre de Brún, Genowefa Grabowska, Henrik Lax, Johannes Lebech, Miroslav Mikolášik, Hartmut Nassauer, Alojz Peterle

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	5.6.2008						
Uitslag eindstemming	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">+:</td> <td style="text-align: right;">43</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> </table>	+:	43	-:	3	0:	1
+:	43						
-:	3						
0:	1						
Bij de eindstemming aanwezige leden	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Dragoș Florin David, Den Dover, Lena Ek, Norbert Glante, Fiona Hall, Rebecca Harms, Erna Hennicot-Schoepges, Mary Honeyball, Romana Jordan Cizelj, Werner Langen, Anne Laperrouze, Romano Maria La Russa, Eluned Morgan, Angelika Niebler, Atanas Papanizov, Aldo Patriciello, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Nikolaos Vakalis, Adina-Ioana Vălean, Alejo Vidal-Quadras						
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Göran Färm, Juan Fraile Cantón, Robert Goebbels, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Gunnar Hökmark, Mieczysław Edmund Janowski, Eija-Riitta Korhola, Esko Seppänen, Peter Skinner, Hannes Swoboda, Silvia-Adriana Țicău, Lambert van Nistelrooij						
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	Giovanna Corda, Catherine Neris, Antolín Sánchez Presedo						